

Εργοστάσια υπό εργατικό έλεγχο

ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Μαθητές:

- ΤΟΥΡΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
- ΜΑΚΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
- ΤΟΠΙΑΝΑ ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ
- ΝΤΟΥΜΠΕ ΑΝΤΑΡΕ
- ΜΑΝΙΑΚΟΥΔΑΚΗΣ ΣΠΥΡΟΣ
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
- ΜΠΑΛΑΦΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Επιβλέπων: Δημήτρης Κούβελης

Τι είναι εργατικός έλεγχος;

- Εργατικός έλεγχος: είναι η συμμετοχή στη διαχείριση εργοστασίων και άλλων εμπορικών επιχειρήσεων από τους ανθρώπους που εργάζονται εκεί.
- Έχει υποστηριχθεί με διάφορους τρόπους από τους αναρχικούς, τους σοσιαλιστές, τους κομμουνιστές κ.α και συνδυάστηκε με διάφορα συστήματα σοσιαλιστικής και μικτής οικονομίας .
- Τα εργατικά συμβούλια και οι εργοστασιακές επιτροπές έχουν επίσης χρησιμοποιηθεί, π.χ. στην πρώιμη Σοβιετική Ένωση ως μορφή ελέγχου των εργαζομένων από το Κράτος.

Σύντομη περιγραφή των γεγονότων που ακολούθησαν

- Η Σοβιετική Ένωση έχει τις ρίζες της στην Οκτωβριανή Επανάσταση του 1917, όταν οι Μπολσεβίκοι, με αρχηγό τον Βλαντίμιρ Λένιν, ανέτρεψαν τη Ρωσική Προσωρινή Κυβέρνηση, που είχε διαδεχτεί τον Τσάρο Νικόλαο Β΄.
- Το 1922, η Σοβιετική Ένωση σχηματίστηκε, μετά την ένωση της Ουκρανικής ΣΣΔ, της Ρωσικής ΣΟΣΔ, της Λευκορωσικής ΣΣΔ και της Υπερκαυκασιανικής ΣΟΣΔ.
- Μετά το θάνατο του Λένιν, και ένα σύντομο κενό εξουσίας, ο Ιωσήφ Στάλιν ανήλθε σ' αυτήν το 1924. Η ιδεολογία που ακολούθησε ο Στάλιν ήταν ο Μαρξισμός-Λενινισμός και εγκαινίασε μια οικονομία σχεδιασμένη από το κράτος.
- Ως αποτέλεσμα, η χώρα μπήκε σε μια περίοδο γρήγορης εκβιομηχάνισης και κολλεκτιβισμού.

Βιομηχανοποίηση

- «Βιομηχανοποίηση» (Industrialisation) ονομάστηκε η διαδικασία επιτάχυνσης της βιομηχανικής ανάπτυξης της χώρας που πραγματοποιήθηκε κατά τα έτη 1929 έως 1941, προκειμένου η ΕΣΔΔ να φτάσει τα επίπεδα των ανεπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών.
 - Η προσπάθεια αυτή στόχευε στη μεταμόρφωση της Σοβιετικής Ένωσης από αγροτική σε βιομηχανική χώρα , βάσει του τριπτύχου «βιομηχανοποίηση, οικονομική συγκεντροποίηση και κολλεκτιβιστική γεωργία»
- ([industrialisation](#), [economic centralisation](#), [collectivisation](#) of [agriculture](#)).
- Εκτιμάται ότι κατά την περίοδο αυτή η βαρειά βιομηχανία της ΕΣΔΔ αύξησε την παραγωγή της τέσσερις φορές.

Ένα παράδειγμα βιομηχανοποίησης

- Το 1932 η Σοβιετική Ένωση σταμάτησε να εισάγει τρακτέρ από το εξωτερικό και άρχισε να τα παράγει η ίδια. Το 1934 το εργοστάσιο Κίροβ στο Λένινγκραντ άρχισε την παραγωγή του τρακτέρ "Universal", του πρώτου που εξήχθη και στο εξωτερικό. Τα δέκα χρόνια πριν το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, στην ΕΣΔΔ κατασκευάστηκαν 700,000 τρακτέρ...

Ακόμα...

- Στη διάρκεια του Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου κατά της ναζιστικής Γερμανίας, η σοβιετική εργοστασιακή παραγωγή αποδείχθηκε ανώτερη της αντίστοιχης γερμανικής και συνέβαλε τα μέγιστα στην απόκρουση της ναζιστικής εισβολής από τον Κόκκινο Στρατό.

Η μεγάλη προσπάθεια...

«Είμαστε 50-100 χρόνια πίσω από τις αναπτυγμένες χώρες. Πρέπει να καλύψουμε την απόσταση αυτή μέσα σε 10 χρόνια, αλλιώς θα συντριβούμε» (Ι. Στάλιν)

Χρησιμοποιώντας την κρατική προπαγάνδα, η σοβιετική εξουσία κινητοποίησε τεράστιες μάζες εργαζομένων. Έλλειψη φθηνών εργατικών χεριών δεν υπήρχε, αφού μετά την κολλεκτιβοποίηση της αγροτικής παραγωγής πολλοί χωρικοί κατέφυγαν στις πόλεις για να αποφύγουν την ανεργία και την πείνα.

Εκατομμύρια άνθρωποι πρόσφεραν εθελοντικά την εργασία τους και βοήθησαν να χτιστούν εκατοντάδες εργοστάσια, ηλεκτρικοί σταθμοί και σιδηρόδρομοι. Συχνά, οι εργάτες αυτοί δούλευαν χωρισμένοι σε τρεις βάρδιες για να μη σταματά η δουλειά. Το 1930, για παράδειγμα, ξεκίνησαν τη λειτουργία τους 1500 τέτοιες εγκαταστάσεις. Το 1935 άρχισε να λειτουργεί η πρώτη γραμμή του Μετρό της Μόσχας, μήκους 11.2 km (7 mi).

Με τη βοήθεια και ξένων εμπειρογνομώνων κατασκευάστηκαν τεράστια βιομηχανικά συγκροτήματα: μεταλλουργικά εργοστάσια (στις περιοχές [Magnitogorsk](#), Lipetsk, Chelyabinsk, [Novokuznetsk](#), [Norilsk](#) και [Uralmash](#)), εργοστάσια κατασκευής τρακτέρ (σε [Stalingrad](#), [Chelyabinsk](#), [Kharkov](#), [Uralvagonzavod](#) και αλλού) και πολλές άλλες.

Οργάνωση παραγωγής, βιομηχανοποίηση

- Η βιομηχανία επικεντρώθηκε μετά το 1928, στην παραγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών μέσω της μεταλλουργίας, κατασκευής μηχανών, και της χημικής βιομηχανίας. Στη Σοβιετική ορολογία κεφαλαιουχικά αγαθά ήταν γνωστά ως αγαθά ομάδας Α, ή μέσο παραγωγής.
- Αυτή η έμφαση στη βιομηχανία προέρχονταν από την αντίληψη ΕΣΣΔ έπρεπε να εκβιομηχανιστεί και εκσυγχρονισθεί το ταχύτερο δυνατό.
- Μετά το θάνατο του Στάλιν το 1953, τα καταναλωτικά αγαθά (ομάδας Β) έλαβαν κάπως μεγαλύτερη προσοχή, λόγω των προσπαθειών του Γκεόργκι Μαλενκόφ.
- Όμως, όταν ο Νικίτα Χρουστσόφ σταθεροποιήθηκε στην εξουσία εξουδετερώνοντας τον Μαλενκόφ, μια από τις κατηγορίες που προσήψε, ήταν, ότι είχε επιτρέψει τη "θεωρητικά λανθασμένη πολιτικά επιβλαβή αντίθεση στο ρυθμό ανάπτυξης της βαριάς βιομηχανίας για χάρη του ρυθμού ανάπτυξης της ελαφράς βιομηχανίας και της βιομηχανίας τροφίμων".

An aerial photograph of a nuclear power plant. In the foreground, several large, white, conical cooling towers are visible, each emitting thick plumes of white steam that rise into the sky. The towers have red and white horizontal bands. In the background, the industrial complex of the power plant is situated, with various buildings and piping. The surrounding landscape is flat, and the sky is clear and blue.

Διοίκηση- διαχείριση

Εργοστασιακές επιτροπές

- Η ανατροπή του τσάρου τον Φεβρουάριο (παλαιού τύπου) του 1917 δημιούργησε αμέσως τη δυνατότητα στους εργάτες να οργανωθούν χωρίς φόβο καταστολής. Οι εργάτες άδραξαν αυτήν την ευκαιρία για να σχηματίσουν εργοστασιακές επιτροπές, σοβιέτ, συνδικάτα, πολιτικά κόμματα, ενώσεις γειτονιάς και άλλα ιδρύματα που ισχυρίζονται ότι εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους. Ενώ οι Σοβιετικοί ιστορικοί αντιπροσώπευαν εδώ και καιρό τις οργανώσεις της εργατικής τάξης ως ολοένα και περισσότερο υπό την επιρροή των Μπολσεβίκων χάρη στην ανάπτυξη της ταξικής συνείδησης των εργαζομένων, η πιο πρόσφατη ιστοριογραφία έχει τονίσει μια ευρύτερη επιθυμία για ελευθερία, δημοκρατία και σοσιαλισμό - που συχνά εκφράζεται με θρησκευτικές μεταφορές - ως καθώς και εκδίκηση εναντίον εχθρών που ορίστηκαν ταξικά, αλλά και εθνικά και εθνοτικά.

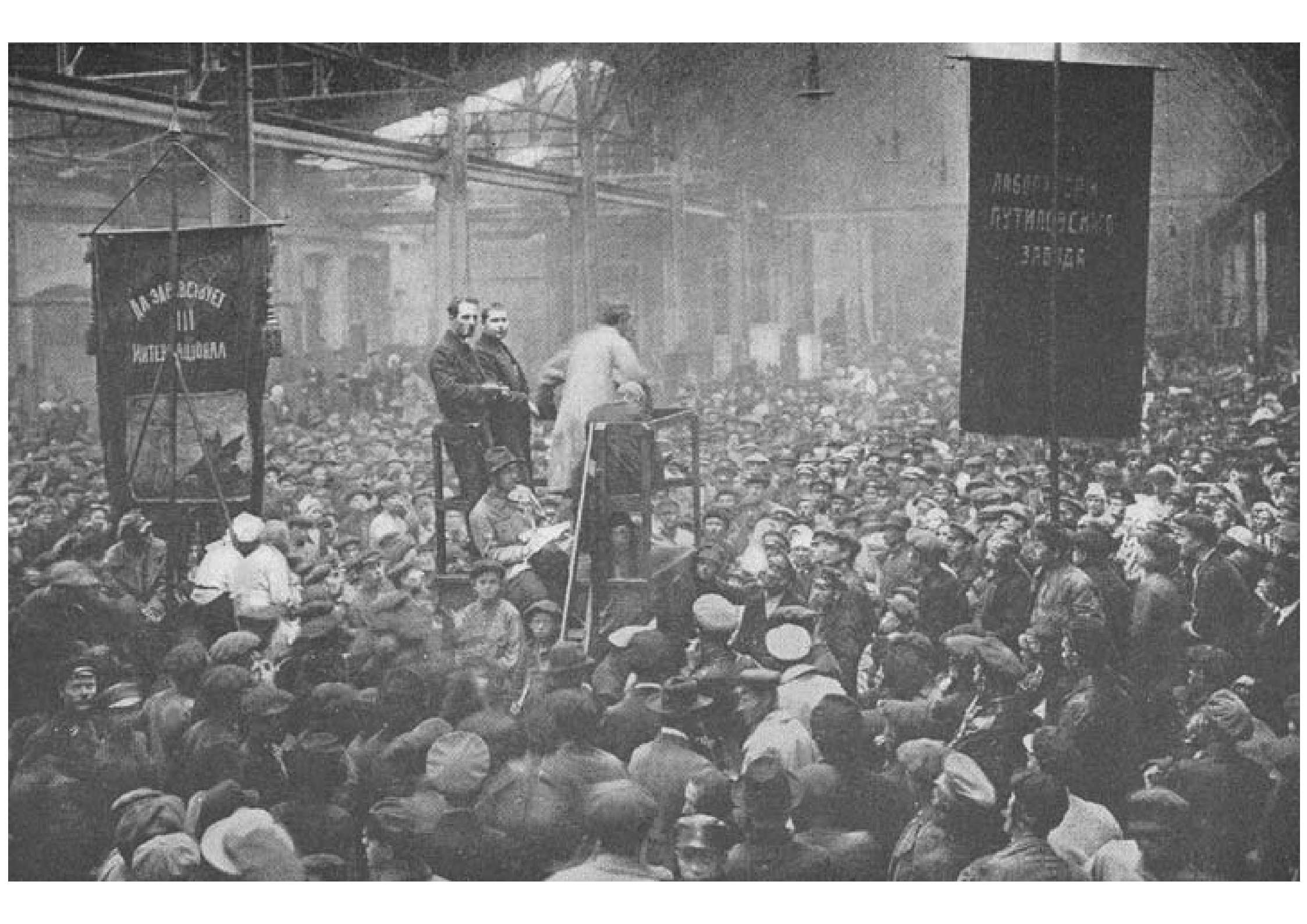
Στην πράξη

- Οι «εργοστασιακές επιτροπές» (Factory committees, ρωσικά: *zavodskoy komitet*, **zavkom**, заводской комитет, завком), *fabrichny komitet*, **fabkom**, фабричный комитет, фабком) ήταν συμβούλια εργατών που εκπροσωπούσαν τους συναδέλφους τους εργάτες στα διάφορα εργοστάσια και εκλέγονταν από αυτούς.

Η ιστορία των εργοστασιακών επιτροπών

- Οι επιτροπές αυτές ενεργούσαν ως αντιπρόσωποι των εργατών και διαχειρίζονταν τα διάφορα ζητήματα λειτουργίας του εργοστασίου.
- Από την αρχή της Οκτωβριανής Επανάστασης, το διοικητικό προσωπικό των διάφορων εργοστασίων είχε παραιτηθεί. Έτσι, οι εργάτες έγιναν και αφέντες του εργοστασίου όπου δούλευαν μέχρι τότε και πήραν την διοίκησή τους.
- Τις πρώτες μέρες της Επανάστασης οι εργάτες είχαν ξεχυθεί στους δρόμους και τα εργοστάσια σταμάτησαν τη λειτουργία τους. Λίγες μέρες αργότερα, όμως, οι εργάτες γύρισαν στις θέσεις τους και διαπίστωσαν ότι οι προϊστάμενοι και οι διοικητικοί υπάλληλοι είχαν φύγει, φοβούμενοι την εκδίκηση των εργατών. Έτσι, οι εργάτες έμεινα χωρίς διοίκηση και εξέλεξαν επιτροπές για να ξαναρχίσουν τη δουλειά τους. Οι επιτροπές αυτές σταδιακά ξανάρχισαν την παραγωγή, αναλαμβάνοντας οι ίδιες να βρουν τις απαραίτητες πρώτες ύλες και να διαχειριστούν τα οικονομικά και άλλα ζητήματα της κάθε βιομηχανικής μονάδας.

КРЕПИ СОЮЗ СЕРПА И МОЛОТА!

Πηγές:

- <https://el.wikipedia.org>
- <https://www.mixanitouxronou.gr/>
- <https://www.ektosgrammis.gr>
- <https://www.kommon.gr>